

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtöken és vasárnap.
Előfizetési árak: Egész évre 10 korona, félévre 5 korona,
negyedévre 2 korona 50 fillér. Egyes szám ára 10 fillér.
Közzétevések, tanítók, iparosok és egyesületek, melyek egyen-
ként, ha előfizetnek, 8 koronáért kapják a lapot.

Felelős szerkesztő: Dobay János.
Kiadó-tulajdonos: Ifj. Jancsó Mózes.

A lap szellemi részét illető közlemények, a szerkesztőség-
hez (Dobay János Kézdi-Vásárhelyt) intézendők.
Kiadóhivatal K.-Vásárhely az ifj. Jancsó Mózes könyv-
nyomdájában, hová a hirdetések és előfizetési pénzek
küldendők.

Uj idők, uj emberek.

Budapest, 1900. okt. 6.

— Két ezikk. —

I.

Megkezdődött Széll Kálmán korszaka, a melyet rég előre jövendőlt az új éra prófétái, kik kezdettől fogva hittek ennek a nagy politikai átalakulásnak bekövetkezésében. Azok pedig, akik azt hirdették, hogy Széll Kálmán csak a régi hitelezőkkel való kiegyezkedés céljából választott tömeg-gondnoka a szabadelvűpárt politikájának, mely Bánffy Dezső báró bukásával kissé megakadt — egyelőre le vannak czáfolva.

De nagy csalódás érte azokat is, akik azt hitték, hogy Széll Kálmán nem a saját esze után indul, hanem vagy az Apponyi Albert gróf, vagy a Tisza Kálmán régi politikai nimbuszának hódoló politikai töredékek karjaiba veti magát és egyik avagy másik klikkre támaszkodva iparkodik karmaiból ki nem eresztien az egyszerű megszerzett kormányhatalmat.

Ugy látszik, hogy ezért volt a nagy versengés a szabadelvűpárt régi és uj elemei között és ezért volt a nagy odakinálás Széll Kálmánnak, különösen a legutóbbi képviselőjárások és beszámoló beszédek alkalmával. Innét volt a rettegés a különböző irányú sajtóorgánumban a miatt, hogy vajjon Széll Kálmán melyik klikkhez csatlakozik, mert ez a másik törzs kiirtását jelenti. Ime pedig, Széll Kálmán ezt a kannibál-politikát, midőn a győztes törzs a legyőzött törzset egyszerűen felobédeli, — nem akarja követni.

Ujabb ténykedései azt bizonyítják, hogy neki meg van a határozott politikai iránya és ehhez képest a saját képére és hasonlatosságára választja ki az embereit, onnét, a honnét venni jónak látja.

A főrendiház elnöki székének Csáky Albin gróffal, az alelnöki széknek pedig Ernuszt Kelemennel való betöltése; Szapáry Gyula grófnak a tárnokmesteri, a második zászlósuri méltóságra, Csekonics Endre grófnak a Csáky Albin gróflemondása folytán megüresedett főasztalnokmesteri méltóságra való kinevezése, valamint a már közzétett és még ezután bekövetkező főispáni változások nem csupán személyi változásokat jelentenek, hanem egyszersmind a Széll Kálmán általános politikai és belkormányzati programjának kibontakozását jelentik. Ezek a személyváltozások némelyek szerint ugyanazon csomó kártyával való játszást, de egészen új keverést, egészen új osztást jelent. Ez a csomó kártya a nagy szabadelvűpártból és ennek a szabadelvűpártnak politikáját támogató politikai tényezőkből áll. Ez az ügyes politikai kártyás, Széll Kálmán most olyan figurákkal kezd játszani, a melyet az ellenpárt nem igentud megütni. Senki sem tagadhatja, hogy ennek az országgyűlésnek utolsó játszmáját, az utolsó ülészakot, melyre már az új választások következnek, érdekesen kezdi Széll Kálmán és így az országgyűlés ezen utolsó ülészaka, politikai tekintetben a legérdekesebb nyitánnyal kezdődik.

Ez utolsó ülészak frappáns befejezője és ennek az 1896—1901-iki országgyű-

lésnek, mely a parlamentek történetében páratlanul álló tanulságos eseményekkel bővelkedik. Ez az utolsó ülészak, ha a fejlemények meg nem akasztják Széll törekvéseit, kiindulási pontja lehet egy új politikai élet fejlődésnek.

Annyi bizonyos, hogy a régi rendszer kissé meg van rongálva és így Széll Kálmán elég szerencsésen választotta meg az időpontot erre a politikai zászlóbontásra.

Ugyanis belátta, hogy az ő jövendőlése a pártegység felől be nem következett. A miniszterelnök szerint a szabadelvűpárt régi és új tagjainak egyesülése felett fiúnek kellett volna nőni, hogy a régi küzdelmek, a régi törekvések iránt folytatott harcok emléke begyepesedjék, feledésbe menjen. Ez azonban be nem következett. Az obstrukció, valamint az előbbi küzdelmekben kapott és hegedni készülő sebeket újból felszakgatják.

Tömeges kinevezés.

Budapest, 1900. okt. 6.

Apponyi és Tisza Kálmán beszédei után mindenkinek a szeme Széll Kálmán felé irányult, s kíváncsian lesték: vajjon a két oldalról erősen ostromolt miniszterelnök miként fog majd válaszolni a kettős aposztrofálásra.

Csak a jövő hét elejére, vagyis az őszi ülészak megkezdésekor várták a kormányelnök nyilatkozatait, amelyeknek czélja eloszlatni az aggodalmakat s megnyugtatni a kételkedőket.

Ezek a kormánynyilatkozatok bizonyára meg is fognak történni a jövő hét elején, de javára írjuk Széll Kálmánnak, hogy még a beszédek elhangzása előtt szükségesnek látta megvilágítani és tisztázni tetteivel a bonyolult helyzetet.

T Á R G Y A.

A magvető.

Irta: Benedek Elek.

Jöjjetek velem a mezőre, köszöntsük a magvetőt: áldja meg az Isten a munkáját. Im ott áll földje határán, levett kalappal tekint az égre s alázatos szívvel fohászkodik Ő hozzá, akitől száll a földre minden áldás. Piros hajnal pirkadása őt már itt találta, s a fölkelő nap verejtéket szárá homlokán. Édes reménységtől dobog a szíve: oszlik-foszlik a felhők tábora, mely a csöndes éjszakában meglepte az eget. A szelid hold gyöngye ereje nem bír velők. s lám, most megriadva futnak a lánggal égő sugarak elől: ameddig a szem ellát, mosolyog a határ Mosolyog az egész világ. Fenséges ayugalom árad szét a mezőn, arany színt mutat a szürke ugar.

Nézzetek a magvetőt: a föld királya ő. Arcán a népe sorsán tündő király gondja, buja, de testének tartása királyi. Egyforma, kimért járással lép előbb-előbb. Lépésével egyszerre lendül a karja. Jobb lábával, hogy előbbre lép, jobbra hint magot s balra lendül a karja, amint bal lábával lép előre. Nyakába a durva zsákot bibor palásttá festi a nap. Mint egy király, aki szórja kincseit, egyformán

szórja, igazságosan, azonképpen szórja ő a piros buzaszemet a föld kebelére.

A szántó-vető embernek minden munkája szép legszebb a magvetés. Nem a külsőségek teszik azvá hanem a benne rejlő mély lelki tartalom. Emberé a munka, Istené az áldás. S bőven vagy szűken osztja szét Isten az ő áldását a föld népe közt, egy részt mindjárt visszaad Istennek. Mert a föld kebelébe hinti a magot, de míg karja jobbra, balra lendül, lelke Istennel társalkodik. Az ő megmérhetetlen jószágára, bizza az elhintett mag sorsát. Az ő munkája hiába való, ha az Isten az áldott nap sugarait rá nem szórja a megbornált földre; ha nem ad következő napokban langymeleg esőt, mely keletre serkentse az elföldelt magot. S mi tenger veszedelem ólálkodik körülötte, míg a gyenge vetés kalászos buzává érlelődik! Tél fagyja ellen vajjon borul-e rá melegét adó hólepel? Fagy megsanyargatja, egér megdézsmálja, napos eső rozsdásra sárgítja, üszögfeketére mázolja a sárga arany szemet, s mikor legtöbbet ígér, már-már sarló alá ért k a telt kalászos, kerekedik az ég alján nehéz szürke felleg, hőmpölyögve tör előre, mind előbbre, fejük felett beborul az egész világ — az itélet órája ez. A hullámzó vetést kegytelenül földre tiporja a jéggyagyott esősepp.

Most Mikor kerek esztendő munkája semmivé lett, érted meg a mélabut, mely ott borong a mag-

vető arcán, hintvén a magot a föld kebelébe. Mert teg vagyon írva már a Szent Bibliában a szántó-vető emberekről; könnyhullatással vetnek, énekszóval aratnak. Szén-gyűjtés, aratás verejtékfakasztó munkájának terhét vidám nótázás feledtetni, a magvető mélabusan lép előbb, előbb, az ő munkáját nem kíséri dal: csöndes, hallgatag, merengő, mint maga a természet ősznek idején.

Itt vagyok a határ közepén, s megindult szívvel nézem e világnak legszebb, legfenségesebb munkáját. Önkénytelen vetem nyakamba a zsákot s hintem a magot én is, mivelhogy jól esik az én szívemnek. Beszélgetek a földdel. Ő mondja:

Hintsed, hintsed szórd tele fölhasogatott keblemet. Legyen igazság a te munkádban, egyformán juttass magot minden rögnek. Ne csalj meg s én sem csalok. Ezt eszeledjed minden munkádban s Istennek áldása nem maradhat el.

— Beszélj, föld, beszélj!

— Ne sajnálj amiatt, hogy háromszor hasogatja föl keblemet az ekevas. Szent fájdalom ez, mint az anyáé, ki fájdalommal ad életet gyermekének. Tudom, hogy én vagyok az Erő és az Élet s a tudat, hogy milliók ereje, élete gyökerezik az én kebelemben, még kíváncsiabbá teszi a fájdalmakat.

— Beszélj, föld, beszélj, erősítsd lelkemet.

— Lám te bejártad a világot, már-már hűt-

Tettek alatt érjük azokat a fontos kinevezéseket, melyekkel két udvari méltóság, a főrendiház elnöki és alelnöki és 7 főispáni állás lön betöltve.

Ő felsége a király ugyanis elfogadta Károlyi Tibor grófnak a főrendiház elnöki, Vay Béla bárónak és Daruváry Alajosnak a főrendiház alelnöki tisztéről történt lemondását s elnökké Csáky Albin grófot, egyik alelnökké Ernuszt Kelemen főrendiházi tagot nevezte ki. (A másik alelnök kinevezésének ügye még nem érett meg: egy előkelő protestáns magnást fog a felség kinevezni.)

Kinevezte a király Szapáry Gyula gróf volt miniszterelnököt tárnokmesterré Zichy Ferencz gróf helyébe, Csekonic Endre grófot pedig főasztalnokmesterré.

A főispáni karban kinevezte a király Ujvidék város főispánjává (Flatt Viktor helyébe) Péter Pál belügyminiszteri segédtitkárt, Zólyom megye főispánjává (Radvánzky báró örökébe) Kürthy Lajost, az Árvi és Liptói főispánt, a kinek helyét Liptóban Szmeccsányi Arisztid nagybirtokossal, Árvában pedig Caillaghy József alispánnal töltötték be. Sáros vármegye főispáni székébe Bárdossy Jenő földművelésügyi miniszteri osztálytanácsost, Aradmegye és Arad város köztársasági főispánjává pedig Urbán Iván földbirtokost ültetik Fábán László helyébe.

Ha végig olvassuk ezt a díszes névsort, önkénytelenül is szemünkbe ötlök a kinevezések nagy jelentősége. Érezzük, hogy itt nem pusztán közjogi méltóságok és hatalmi állások formaszzerű betöltéséről van szó, hanem, hogy kibontakozik belőlük a Széll-kormány egész politikai irányzata. Mit jelentenek tehát a kinevezések?

Jelentik mindenekelőtt azt, hogy Széll Kálmán, amit mi mindig hirdettünk, ma is szilárdan liberális alapon áll. Sohasem kételkedtünk Széll Kálmán igaz liberálismusában s most sincs okunk ebben kételkedni. Sohasem hittük, el hogy Deák Ferencz politikai utódja a néppárttal szövetségre lép vagy csak kacérkodni is tudna. Láttuk ugyan, hogy a néppárt, támaszkodva a paktum némely zavaros pontjára, szeretett volna jó viszonyban maradni Széll Kálmánnal, de a magyar kormányelnök még idején tudtára adta a néppártnak, hogy elég volt már a barátságából. Ám a néppárt nagyon téved, ha Csáky gróf és Ernuszt Kelemen kinevezését a néppárt ellen irányuló aktusnak tekinti. Ezeket a kinevezéseket Széll Kálmán csak meg akarta nyugtatni azokat, akik az ő hajthatatlan liberálismusában kételkedni mertek, de azért a néppártnak sincs oka neheztesítésre. Sőt talán azoknak van igazuk, akik Csáky gróf és Ernuszt Kelemen kinevezését a néppárt ellen irányuló aktusnak tekintik. E két férfi kinevezésével Széll Kálmán csak meg akarta nyugtatni azokat, akik az ő hajthatatlan liberálismusában kételkedni mertek, de azért a néppártnak sincs oka neheztesítésre. Sőt talán azoknak van igazuk, akik Csáky gróf és Ernuszt Kelemen kinevezését a néppárt ellen irányuló aktusnak tekintik. E két férfi kinevezésével Széll Kálmán csak meg akarta nyugtatni azokat, akik az ő hajthatatlan liberálismusában kételkedni mertek, de azért a néppártnak sincs oka neheztesítésre.

lenné lett szíved hozzám: mi huzott vissza újra? Miért botorkálsz göröngyeimen, mikor járhatnál puha szőnyegen?

— Ó Istenem, mit tudom én. Itt vagyok! Itt vagyok! s megválnom tőled oly nehéz. Szeretlek, akár adsz kényelmet, akár nem. Minden rögtön érzem rég porrá lett őseim nyomát. A pacsipta éneke mindenütt szép, de legszebb, ha fölöttem lebegve száll fel a szántó-vető ember sóhajtsáival. Hallo! ezt az éneket? Benne van ez énekben a te irántad való nagy erős szeretetünk, hozzád való ragaszkodásunk s ez a szeretet imádságként száll Istenhez a pacsipta énekében.

— Te sírsz. Hát te is könnyhullatással vész?

— Sirok, föld, mert el kell válnom tőled. S az emberektől, kik igaz szíved kívánják nekem — hallgasd csak, hallgasd, — áldja meg az Isten a munkáját! Hallod-e, föld? Mi tenger munkába fogtam már a nagy világban, messze te tőled, de soha, soha nem hallottam: áldja meg az Isten munkáját! Hát — Isten veled, föld, édes szép földem, kinek keblét könnyhullatás közt hintém tele. Arany szemekként ragyognak göröngyeid közt a piros búzaszemek: megaranyozza a napnak bucsuzkodó fénye. Rejtéd el szépen, szeretettel. Aztán — bízunk a jó Istenre.

Emberé a munka, Istené az áldás.

„N. I.”

ennek a kitűnő férfinak a helye ott lenne a képviselőházban, annál is inkább, mivel Szilágyi Dezső előreláthatólag újból elfoglalja majd az elnöki széket a képviselőházban, a miáltal ő is akcióképtelenné válik, Wekerle Sándor pedig a közigazgatási bíróság elnöke, Bánffy nagyon tartózkodó állást foglal el, épp így Fejérváry báró is, Tisza Kálmán pedig egymagában gyenge arra, hogy Széll Kálmánt és a liberális alkotásokat a klerikálisok ostroma ellen megvédje.

Mi tehát, ámbátor készséggel elismerjük, hogy Csáky kinevezésével a miniszterelnök csak újabb jelét akarta adni liberális meggyőződésének, ezt a kinevezést, illetőleg áthelyezést — várható következményeinél fogva — nagy csapásnak tartjuk a liberálismusra nézve.

Ami a főispáni kinevezéseket illeti, kétségtelen, hogy Széll Kálmánnak igen nehéz volt a helyzete. Egyrészt az Apponyisták szorongatták, hogy szabadítsa meg már az országot a Tisza-Bánffy-féle főispánoktól, másrészt Széllnek a helyzet mai stádiumában óvakodni kellett attól, hogy a főispánok menesztésével és kinevezésével maga ellen ne ingerelje a liberális-párt orthodox csoportját.

S meg kell vallanunk, hogy adott körülmények mellett Széll Kálmán ezt a fe adatot is elég ügyesen oldotta meg, amidőn ezekre az állásokra nem nevezett ki túlságosan exponált politikusokat. Igaz, hogy a kinevezettek közül többen, így Urbán Iván aradi és Szmeccsányi Arisztid lipthi főispán notárius nem, zetipártiak, de ha már megcsináltuk a fuziót, senki sem akadhat meg azon, hogy főispáni állásokra volt nemzetipártiakat is neveznek ki. Tekintettel volt még Széll Kálmán az adminisztráció némely tagjára is, de akiket kinevezett főispánokká, azok már az ő saját személyes hívei. A rezümé tehát az, hogy akiket menesztett, azok Tiszának és Bánffynak voltak a hívei, akiket pedig kinevezett, azon Apponyinak vagy magának Széll Kálmánnak az emberei.

S ha Tisza Kálmán azt hiszi, hogy neki még van némi befolyása a közügyek irányítására, akkor hamarosan sarkára kell állnia, mert félhivatalos oldalról azt jelentik, hogy legközelebb ismét hat hét régi főispánt menesztene s neveznek ki helyettük újakat. Ha Tisza Kálmánnak nem sikerül kivívni azt, hogy az újonnan kinevezendő főispánok között már most az ő hívei is helyet kapjanak, akkor az öreg Tisza biztosra veheti, hogy most az egyszer végleg eljárt a kisa-játékát s a választások után teljesen leáldozik az ő napja, mert ha már a főispáni karban ilyen nagyszabású purifikálás fogantatott, határozottan Tiszaelenes irányban, ugyan milyen elemekből alakul majd az újonnan választandó képviselőháznak a szabadelvűpártja? Gyertyával kell majd keresni az igazi Tiszaitákat.

És most szólunk a kinevezések harmadik kategóriájáról, az udvari méltóságokról. E kinevezéseknek igen nagy politikai és igen nagy társadalmi jelentőséget tulajdonítunk, sőt azaz impressiónk, hogy tulajdonképpen ez a két kinevezés, t. i. Szapáry Gyula grófnak tárnokmesterré és Csekonic Endre grófnak főasztalnokká való kinevezése jelzi a Széll által követendő politika igaz irányát.

Míg Csáky, Ernuszt és a főispánok kinevezése csak taktikai fogás a versenyző pártárvaklatok aktuális harcának a korlátozására, addig az e két főur kinevezéséből az látszik kidomborodni, hogy Széll Kálmán továbbra is fenn akarja ugyan tartani a liberális párt uralmát, de ebben a pártban a jövőben döntő befolyást a nemzeti kaszinó nézetit és a katolikus főpapság érzelmeit respektáló irányzatnak óhajt biztosítani.

Széll Kálmán kétségtelenül elég erősnek tartja magát arra nézve, hogy a szabadelvűpártot ezen irányzat tulkapásaitól annak idején megvédje. Erős hitünk, hogy Széll Kálmán, mint igazi liberális, mint Deák Ferencz politikai örökének méltó utódja, szokott éberséggel őrködni fog a fölött, hogy a Szapáry és Csekonic kinevezésében kifejezésre jutó irányzat végzetes kihatással ne legyen a szabadelvűségre s a liberális párt konzisztenciájára. Mit akar tehát Széll Kálmán? Konservatívabb, de még mindig szabadelvű szellemben akarja felfrissíteni az új választásoknál a kormánypártot. Hogy a felfrissítés neki sikerülni fog, abban egy cseppet sem kételkedünk, de igenis komolyan tartunk attól, hogy az a kormánypárt, mely majd az új választások után ke-

rül a házba, ha nem is tulnyomó részben, de igen jelentékeny arányban olyan lesz, amely teljesen kívül fog állni Széll Kálmán liberális befolyásán.

És attól félünk, hogy akkor épp azok, akiket ő segített be a házba s fogadott be a szabadelvűpártba, neki a liberális kormányzást lehetetlenné fogják tenni. Kétségtelen, hogy Széll Kálmán velük szemben is védelemre kél majd a liberális régiminek, de tehetetlen lesz ezekkel a jövevényekkel szemben. Széll Kálmán a legjobb int. neziókból kiindulva azt hiszi, hogy regenerálhatja ezekkel a szabadelvűpártot, ám azok, a kikkel ezt a procedurát végre akarta hajtani, alapjában véve nem a régi liberális párt felfrissítésére, hanem annak teljes megbontására törekcszenek, amire egyébként saját szempontjukból elég okuk is van. Lehet, hogy csalódunk, sőt az ország érdekében ezt őszintén óhajtjuk, mert ha helyettünk a kormányelnök ur csalódna, úgy a liberális és liberális párt bizony nagyon súlyos helyzetbe jutna. S akkor mindazok, akiket most Széll Kálmán, bizonyára legjobb szándékkal, háttérbe szorít, a liberális párt régi oszlopai: Tisza, Szilágyi és Bánffy hiába sietnének már Széll Kálmán és a liberális segítségére. Emlékezzünk a régiekről... Veritas.

A kézdívárshelyi Jótékony Nőegylet táncestélye.

Ez évben a őszi táncestélyeket a nőegylet műsorral egybekötött zártkörű táncestélye nyitotta meg, melyet a polgári leányiskola javára rendezett. Ezen táncestély lefolyásáról az alábbiakban kísérlem meg részletesebben megemlékezni.

Midőn ezen táncestély meghívóját kezemhez vettem, már akkor meg voltam győződve róla, hogy a siker nem fog el maradni, mert midőn a háziasszonyi tisztet olyan egyének veszik kezükben, mint Balázs Mártonné, ifj. Jakab Istváné és Velneriter Györgyné nőegyleti tagok, kik nem sajnálnak időt és fáradságot, hogy úgy a jótékony célnak, mint a közönség kíváncsiságának eleget tegyenek, akkor az anyagi siker sem maradhat el, mert városunk áldozatkész közönsége mindig kedvelő székta jutalmazni a nőegylet nemes munkáját.

Nagyban hozzá járult az estély sikeréhez a rendező bizottság fáradságtalan munkássága is, kik saját maguk hordozták ezét a meghívókat, hogy ez alkalommal személyesen is felkérhessék a közönséget a megjelenésre.

El is érkezett az estély napja, midőn szép számú válogatott közönség gyűlt egybe a tanácsház nagytermében. 8 órakor Szőke Pista zenekara, a tőle már megszokott szabatosággal, rázendített a nyitányra és ezzel kezdést vette a műsor, mely habár rövid is volt, teljes megelégedésre szolgált a közönségnek.

Ezután egy bájos ifjú leánykát, Szabó Mariak a kisasszonyt, vezetett a rendezőség egyik tagja az emelvényre, ki egy bájos megjelenésével, mint lágy, fűlbemázó hangjával nagy sikert ért el; éneket nagy tapsvihark követte.

Est Medgyaszay Emilia k. a. és Tekonozia János ur által előadott víg dialóg követte, melynek hatása alatt többször teljes habotára fakadt a közönség. Medgyaszay Emilia kisasszonyt már többször láttuk más szerepekben is játszani és mindannyiszor csak jót és szépet mondhattunk róla, de ez alkalommal is újabb bizonyítékát adta annak, hogy szépen fel tudja használni azon tehetséget, mivel a természet oly pazarul megáldotta.

Méltó társa volt Tekonozia János ur is, kinek játékáról szintén csak szépet és jót mondhatunk. Játékuk befejezése után megjelentek és tapsal jutalmazta a közönség mindkettőjüket.

Ezek után jött csak a java!

Megkezdődött a tánc és folyt a hajnali órákig, oly jó kedvvel és fiatalos hűvvel, hogy az unalom még csak közel sem férhetett a megjelent közönség egyetlen tagjához sem.

A négyeseket 50-60 pár táncolta.

Az anyagi siker is teljesen kielégítőnek mondható, mit fényesen igazol az, hogy az összes bevétel 363 korona 38 fillér, mi minden bizounyal elég szép eredmény.

Dénes Imre.

Tanügy.

A háromszék vármegyei a t. tanítótestület közdi-járási köre ez évi őszi közgyűlését folyó hó 12-én d. e. 9 órakor Bereczkben az áll. iskola helyiségében tartja meg.

A gyűlés tárgysorozata a következő:

1. Elnöki megnyitó, elnöki előterjesztések.
2. Gyakorlati tanítás.
3. Könyv ismertetés, Szentpéteri Mariska (Dávid Antalné) György Albert, Vajna Károly kántárak által.
4. Jelentéstétel a pénztár állapotáról.
5. Vita tétel a földrajz tanítása köréből.
6. Emlék beszéd Demeter Róbert felett: tartja M. Székely János igazgató:
7. Tájékoztató bizottság jelentése.
8. Indítványok.

Ezen gyűlésre úgy a közdi-járási tanítóikör tagjait, mint a népoktatásügy iránt érdeklődő tan-
üg, barátokat tisztelettel meghívja az elnökség.

Ujdonságok.

— Kinevezés. A pénzügyminiszter feltorjai Voloncs István sepsiszentgyörgyi adóhivatali gyakor-
nokot kir. adótitkárrá nevezte ki.

— Lemondott főgondnok. A közdivásárhely-
kantai r. kath. egyházközség főgondnoka Molnár Fe-
rencz, megrongált egészségére való tekintettel lemondott e fontos állásáról. Az egyháztanács azonban egyelőre nem fogadta el a lemondást, hanem óhaját fejezte ki, hogy érdemes főgondnok, visszanyerővén egészségét, újból régi buzgalmaival vezethesse az egy-
ház ügyeit.

— Eljegyzés. Usoni Dr. Erdélyi Lajos, volt sepsiszentgyörgyi, jelenleg budapesti or. ref. gym-
nasiunai rendes tanár a napokban eljegyezte Kabdebó Irénke kisasszonyt Uzonban. A jegyespár szép fri-
gyéhez ösztönösen kíván szerencsét velünk együtt a jó ismerősök és barátok.

— Nyilvános számadás és köszönet. Folyó hó 7-én a jótékony négyelet által rendezett tánc-
mulatságon felülfizetni szívesek voltak: Benke Gyula orsz. gyűlési képviselő 20 koronát, ifj. Jakab Ist-
ván 10 koronát; Medgyaszay Anna, Szóts Anna, Torday Dénes, Földi Gyula gyűjtőívén 60 korona 34 fillér; Szabó Mariska, Czirják Zsuzsika, Csörgési Antal gyűjtőívén 44 korona 10 fillér; Szabó Vilma, Czirják Gizella, Szóts Sámuel gyűjtőívén 26 korona 60 fillér; Nagy Irén, Pál Róza, Mazinger Márton gyűjtőívén 34 korona 10 fillér; Hoffmann Katinka, Szabó Mariska, Tekonozia János gyűjtőívén 24 ko-
rona 5 fillér; Márton Ilona, Schmit Janka, Varga Irén gyűjtőívén 19 korona 32 fillér. Így tehát felül-
fizetésekből befolyt 230 korona 76 fillér, jegyekből 133 korona 62 fillér; az összes bevétel 363 korona 38 fillér. Kiadás 113 korona 49 fillér; tiszta jövede-
lem a polgári leányiskola javára 249 korona 89 fillér. Ugy ezen felülfizetésekért, mint a gyűjtők és rendezők szíves fáradozásaiért, valamint özv. Nagy Mózesné öngasságának az estély sikere érdekében tett nagy munkásságáért, ugyszintén a város és vi-
dék nemesszöv. áldozatkész közönségének a szíves támogatásáért és végül Medgyaszay Emília és Szabó Mariska kisasszonyoknak, Tekonozia János urnak az estélyen való közreműködésükért hálás köszönetet mondanak úgy a háziasszonyok, mint a polgári leányiskola igazgatósága.

— A király Budapesten. A király az eddigi megállapodások szerint e hónap 12-én Budapestre érkezik. A hónap vége felé elutazik Bécsbe, az ud-
vartartás azonban itt marad, mert a király vissza-
tér Budapestre. Az udvar mintegy öt hétig marad a fővárosban.

— Hogyan dolgosik az Albina. Bizonyára tudja mindenki, mi az az Albina: egy magyaror-
szági román pénztézet, mely ügynökeivel kivált a székely vidékeken keres ügyfeleket, kölcsönt ad nekik jó kamatra, aztán ha nem tudnak fizetni, a tág törvény leple alatt szorongatja őket mindaddig, míg a szegény székelyek birtokát dobra nem verik s a magyar birtok román kézre kerül. Így harácsolja össze az Albina évek hosszú sora óta a magyar föl-
deket, növelve a székelyeknek amugy is elég nagy nyomorúságát. Most ennek a román pénztézetnek újabb terjeszkedéséről kapunk hírt. Székely-Keresz-
túrról írják. A székelység kelles közepében, Székely-

Keresztúron és vidékén a székely földbirtokosokat komoly veszedelem fenyegeti. A nemzetiségi czélo-
kat követő pénztézetek s különösen a nagyszebeni Albina ügynökei egész rajával árasztják el a vidéket és bőségesen gondoskodnak róla, hogy a székely atyafiak birtokai miként kerüljenek idegen kézbe. Az aknamunka igen nagy arányokat kezd ölteni s félő, hogy e vidék nagy része csakhamar idegen kézre kerül. A Székely-Keresztúron levő takarékpénztár nem képes a hiteligenyeket kielégíteni, annál kevésbbé, mert a Berde-alap kivonásával a hitelt beszüntette s a kiadott kölcsönök husz-százalekos törlesztését követeli, miáltal adóssait az említett pénz-
intézetek karmai közé kergeti. E szomorú állapot sürgős orvoslást kíván, mert egy székely vidék meg-
mentéséről van szó, melyet sem a kormány, sem az E. M. K. E., sem a társadalom nem nézhet tétlenül.

— Árvaflu-szeretetház. Folyó hó 6-án az esti vonattal 12 Árvaflu vett búcsút az anyaintézet-
től s távoztak igazgatójuk vezetése mellett Algyógyra, a m. kir. állami gróf Kun Kocsárd székely földmi-
vosiakolába (Emke alapítás), hol 3 év alatt gyakor-
lati kiképzést nyerne: a földmivelés, kertészet, szőlőtermelés, sajtkészítés s különféle háziipari fog-
lalkozásokban. Az Árvafluik ily irányú kiképzése na-
gyon előnyös, úgy nemzetgazdasági szempontból, mint a fluik jövőjének biztosítását illetőleg. Az „E. M. K. E.” és a földmivelésiügyi miniszter nemcsak lelkesültséggel karolták fel Potcs József v. b. t. t., főispán kezdeményezésére a székely árvák ügyét, hanem együttes áldozatkészséggel lehetővé tették, hogy állandóan 40 árva nyerjen Algyógyon kiké-
pzést. A földmives munkásköz, az értelmes, megbíz-
ható cselédek megyénkben is napról-napra fogynak, óhajtandó volna, hogy elősorban megyénk gazda-
közönsége karolja fel annak idején a munkája ne-
velt árvák ügyét; az Algyógyról kikerült árvákat szerződtesse gazdaságához, kiknek keresetét 24 éves korig az árvaház közeli s azon községben, hol családot óhajtanak alapítani, összegyűjtött keresményük-
ből egy épületes belső laktelek vásároltatik, mi remélhetőleg ahhoz a községhez, illetve a házá-
hoz köti. Szeretjük hinni, hogy az ugynevezett „szé-
kely-kérdés” ehhez hasonló gyakorlati intézkedések-
kel fog megoldódni. A 12 éves kort betöltött Árva-
fluik székely gyapjurnahájukban igen jól néztek ki s vidám, jó kedéllyel keltek utra, mert meg vannak győződve, hogy fentartóik az ök jövő boldogságukat munkálják.

— Kisipar és fegyenczmunka. Érdekes em-
lékiratot nyújtott be a fővárosi fasztergályosok egye-
sülete a kereskedelmi miniszterhez. Az emlékirat el-
panaszolja, hogy mily veszedelmes versenytárs a fegyenczmunka az esztergályos iparnak és kéri a minisztert, tegyen valamit, hogy az állami fegyházak fegyenczei, ha már iparosmunkát végeznek, csinál-
janak olyan ezikeket, melyeket Magyarországon nem készítenek. Ilyen a többi közt a tűkör- és ké-
keretkészítés. Ezekben Magyarország még mindig a külföldi behozatalra szorul. Megemlíti az emlékirat, hogy Budapesten az utolsó esztendőben 44 eszter-
gályos mester hagyott fel az iparával.

— Köszönet nyilvánítás. Zsigmond Ferencz ur közdivásárhelyi állomás főnök és neje két igen díszes és értékes urasztali takarót ajándékoztak a kilyéni unitárius egyház közönségnek. Egyik selyem bordó aranynyal himezve és szegélyezve, a másik fehér batiz csipkével szegélyezve s szétszórtan kül-
lönböző virágokkal himezve. Nem kétkeltem, hogy a nemes szívű adakozókat részben a szülőik iránti ke-
gyelet, kik e községben éltek s ennek temetőjében alusszák örök álmukat, részben vallásuk iránti sze-
retet és ragaszkodás indította arra, hogy szegény egyház közönség ódon templomában egyszerű urasztalát a vallásos szívnek ilyen, eléggé nem méltányol-
ható áldozatával dícsőítsék. A nemes szívű adakozó kedves az Isten előtt. Legyenek az urnak kedveltjei Zsigmond Ferencz ur és neje is. Én egyházközségem és magam nevében e helyen is hálás köszönetemet nyilvánítom áldozatra kész atyámfiaiának. Kilyén, 1900. szeptember hó 29-én. József Lajos unitárius lelkész.

— A királyi palota. A király legutóbbi itt időzése alatt többféle módosítás után véglegesen megállapították az új királyi palota terveit. Az így átalakult tervek szerint a pesti oldalra néző hom-
lokzat lesz a királyi palota főhomlokzata. A pesti homlokzat öt részre tagolódik. Legdélibb része a

homlokzatnak az egykor sárgára meszelt régi királyi palotának déli szárnya maradt. E részszel tel-
jesen meggyező stílus az új királyi palotának már szintén készen levő legészakibb szárnya. A két egy-
forma épületszárny közé kerül az új palota két, szé-
lesített tornyu teste, melyek közül az egyik a régi királyi palota középső 6-traktusából alakítottatott át, a másik pedig ez átalakított középső traktussal tel-
jesen egyenlően épült. E két épülettet közé építik az új palota hatalmas középtornyát, mely köralakú széles kupola torony lesz, s magasságban hatalma-
san túl fogja szárnyalni az épület egyéb részeit. E kupola alatt lesz a királyi palota Pestre néző részé-
nek lépcsőzszerű főbejárója két karban felfutó lép-
csőzettel. A kupola vert rézből fog készülni, hogy megaranyozzák-e a kupolának egészét vagy pedig szegélyvonalait, azt még nem határozták el. A pesti homlokzat renaissance lesz és különösen középső tagozata kap gazdag szobordíszet. Hatalmas, szor-
épitményű kapuzat vezet be a Szent-György-térre néző oldalon, mely kapuzat szemben lesz Erzsébet királyné emelendő szobrával. E kapuzaton át üveg-
gel fedett óriási átjáródudvarra lehet jutni, melyen át a kocsi ismét kihajthatnak a palota tulsó részére. Ez épületszárnyban helyeződik el majd a pa-
lotaórság s itt lesznek a testőrök termei és fegyvertára s általában a királyi palota kato-
nai védelmét és ellátását innen intézik. Egy másik főbejáró a Szent-Zsigmond kápolna és az előtte emelkedő szoborcsoportozat mellett közvetle-
nül a délközépső tagolat belsőjébe visz, végül a gyönyörű főkapuzat az udvarba vezet, melyet a dél-
középső és déli tagolat a Krisztinavárosra néző fő-
épület és az ezt összekötő épületrész alkotnak. Ez az udvar az új királyi palota középpontja, legéke-
sebb és legdrágább része, ide néz a legnagyobb terme, a márványterem is. Ide nyílik a krisztina-
városi főépület bejárója is, melyből egy csodaszép üvegborította kupolás lépcsőházba juthatni. Az új tervek a régi királyi palotának csak egy részére nem tartalmazznak még végleges megállapodást. A régi istállók és kocsiszinek épületére nézve. Ez épületet vagy teljesen lerombolják és így nagy parkszerű tér fog nyílni a Krisztinaváros felé, vagy teljesen átépítik. Ez utóbbi valószínűbb, mert dacára az eddigi óriási építkezéseknek, arról kívánnak gondos-
kodni, hogy esetleg egy s más alkalommal az egész királyi háznak kényelmes és dús otthona lehessen az új királyi palota.

— Küzdelem a medvével. A besztercezena-
szódmegei Felső-Sebes községből érdekes, de gyá-
szos kimenetelű medvekaland híre érkezik. A he-
gyek alján levő erdőség egyik tisztásán egy fiatal leány barmokat legeltetett. Az egyik fa mellett egyszer csak egy medvebocot pillantott meg. Szerette volna megfogni, a miért is előbb egy dorong-
gal kezdte ütlegelni. A medveboc visítására azon-
ban előtört a sűrűségből az anyamedve s mikor látta, hogy a kölykét bántják, rávetette magát a leányra és karmaival jó darab húst hasított ki a ezombjából. A leánynak egy serdülő flu sietett se-
gítségére, a medve azonban őt is megtámadta és fölhasította a gyomrát. A segítségkiáltásokra ekkor egy öreg ember jött oda. Az anyamedve talpra állva, nyitott szájával várta. Az öreg ember egy hir-
telen mozdulattal beledugta a karját a medve tor-
kába és tövénél fogva megragadta a nyelvét. Izo-
nyu élet-halál küzdelem következett. A közelből ekkor már favágók jöttek, a kik nagynehezen ár-
talmatlanná tették a fenevadat, a mely azonban, hir szerint előbb őt embert halálra mart.

Nyilttér.*)

Nyilatkozat.

Alólirottak ezennel kijelentjük, hogy a Dobay János és Molnár Dénes urnak között felmerült be-
csületbeli ügy, a lovagiasság szabályai szerint elin-
tézést nyert.

Kézdi-Vásárhelyt, 1900. október hó 10-én.

Ifj. Kovács János,
Dr. Balogh Vendel,

mint Dobay János ur meg-
bizottai.

Kováts Kálmán,
Csia József,

mint Molnár Dénes ur meg-
bizottai.

*) Az e rovat alatt közlöttékért nem vállal felelősséget a Szerk.

HIRDETÉSEK.

Sz. 1326—900.

Hirdetés.

Lemhény község előljárósága hözhírré teszi, hogy f. év október 4-én 2 drb 4—4 évesnek látzó fehér szőrű ökör fogatott fel, különös ismertető jelek: szarvaikon III. 1. számú jegy. Ezen állatok földmívelési minisztérium által 48000—894. szám alatt kiadott utasítás 107. §. 8-ik bekezdésében foglalt intézkedések szerint 1900. év október 29-én d. e. 8 órakor Lemhény község házában nyilvános árverés útján a legtöbbet ígérőnek készpénz fizetés mellett eladatnak. Miről venni szándékozik s az esetleges tulajdonos ezen hírlapi hirdetés útján értesíttetnek.

Lemhény, 1900. október 8-án.

Dénes József, Szántó Károly,
bíró. k.-jegyző.

(115. 1—1.)

Mezei egerek
tömeges és biztos kipusztítására ajánlom az általam készített és már eddig is sok előkelő uradalomban, nagyobb gazdaságokban, ugyancsak több községekben a legjobb sikerrel használt

egérmérget

labdacsk alakban, eddigi tapasztalatok szerint 1 holdra 1—2 kiló elegendőnek bizonyult, 100 kiló ára 90 kor., 50 kilós láda 6 kor.

SIPÓCZ ISTVÁN
gyógyszerész
Pécssett, (Barany megye).

Megrendeléshez hatósági engedélyt kérek mellékelni.

Olcsó árak! Pontos kiszolgálás!

A
SZÉKELYFÖLD
kiadóhivatala.

A
SZÉKELYFÖLD
kiadóhivatala.

IFJ. JANCsó MÓZES

gőzerőre berendezett könyvnyomdája,
könyvkötészete, papir- és írószerkeres-
kedése Kézdi-Vásárhelyt.

Nagy választék minden-
nemű írások,
noteszek, tol-
lak, tollszá-
rak, és tinta-
tartókban.

Dusraktár is-
kolák részé-
re színes víz-
festék, radir-
gummi, rajz-
papir és rajz-
szegékből.

Könyv-
nyomda!

Nagy nyom-
tatvány rak-
tárközségek,
egyházak, is-
kolák és ügy-
védi irodák
részére.

Mindennemű
bekötött üz-
leti könyvek
nagy választékban.

Könyvnyomdában az e szakmába vágó mindennemű munkákat, u. m.: folyóiratok, művek, füzetek, körlevelek, falragaszok, bárczakönyvek, számlák, üzleti- és névjegykártyák, levélfejek, levélborítékok cégnyomással, gyászjelentések, eljegyzési, esküvői és alkalmi meghívók elkészítését a mai kor igényeinek megfelelően gyorsan és pontosan a legjutányosabb áron vállalom el.

Közigazgatási, körorvosi, egyházi stb. hivatalok részére nagy nyomtatvány raktárt tartok. A közigazgatási nyomtatványokat készpénzfizetés mellett mélyen leszállított áron árusítom el.

Kiadásomban hetenkint kétszer megjelenő
„SZÉKELYFÖLD“

politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hírlapra előfizetéseket bármely időben elfogadok. Előfizetési ára: Egész évre 10 kor., félévre 5 kor., negyed évre 2 kor. 50 fil. Iparosoknak helyben 8 korona.

Háromszék vármegye nyom-
tatvány szállítója.

Különleges-
ségek levél-
papirok, név-
jegyek, me-
nyegzői és
eljegyzési
kártyákban.

Iskolák ré-
szére min-
denféle írkák,
gyakorlatok,
egyes és
háromszögű
vonalzók.

Papirke-
reskedés!

Könyvek, fü-
zetek, folyó-
iratok bekö-
tése a legol-
csóbb áron
eszközölhe-
tők.

Folyóiratnak
megrende-
lése a legna-
gyobb száza-
lék leenge-
désével vállal-
tatik el.

Nemi bajoknak elkülönített osztályok.

Sok évi tapasztalatunk igazolja, hogy

DR. PALÓCZ v. kórházi orvos, k. egészségügyi tanár
gyógygyógyjával

Budapest, VII. Kerepesi-ut 10 szám, még idült
(krónikus) betegségben szenvedők is

biztos gyógyulást

érnek el. Tíz (10) nagy gyógyterem. Gyógykezelés
egész napon át. Levélre kimerítő válasz.

Rendelés: d. e. 10—12-ig és d. u. 2—5-ig.

Ugyanott kapható és megrendelhető „Népszerű orvosi
tanácsadó“ II-ik kiadás. Írta: Dr. Palócz. Ára 3
(111. 5—0.) korona.

Vértisztító-, idegerősítő- és soványító-kurák

Ideg-, gyomor- és női bajok.

Reuma, köszvény, hurutok.

HIRDETMÉNY.

Alólirott ezennel tudtára adja a nagyérdemű közönségnek, hogy **üzlet megszüntetés végett, jutányos áron több mindenféle eladó.**

Ugymint: 1—2 és 3 éves rózsatők cserepes-
disz és másféle virágok. Továbbá melegágy-ládák,
ablakok és deszka takarók.

Kiváló tisztelettel:

VARGA JÓZSEF.

kertész.

(112. 3—6.)

HIRDETÉSEK

a „SZÉKELYFÖLD“ részére olcsó áron
felvétetnek.

Ny. Ifj. Jancsó M.-nél K.-Vásárhelyt.